

Sygn. akt: I C 762/18 upr.

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 listopada 2018 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSR Sylwia Piasecka
Protokolant:	stażysta Karolina Ziółkowska

po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 2018 roku w Człuchowie

na rozprawie

sprawy

z powództwa (...) 1 Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego z siedzibą w W.

przeciwko P. O.

o zapłatę

- zasądza od pozwanego P. O. na rzecz powoda (...) 1 Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego z siedzibą w W. kwotę 1.351,13 zł (słownie: jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt jeden złotych trzynaście groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 19 maja 2018 roku do dnia zapłaty, a w przypadku zmiany odsetek ustawowych za opóźnienie – z tymi odsetkami,
- oddala powództwo w pozostałym zakresie,
- znosi wzajemnie koszty procesu,
- nadaje wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.

Pobrano opłatę kancelaryjną

w kwocie zł – w znakach

opłaty sądowej naklejonych

na wniosku

Sygn. akt I C 762/18

UZASADNIENIE

Powód - (...) 1 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny z siedzibą w W., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie radcy prawnego, złożył pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym przeciwko P. O. o zapłatę kwoty 2.766,99 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za

opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 19 maja 2018 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazał, że przedmiotowa wierzytelność powstała w wyniku zawarcia przez wierzyciela pierwotnego (T – (...) S.A. operatora telefonii komórkowej) z pozwanym umowy o świadczenie usług komunikacyjnych (m. in. połączenia telefoniczne i dostarczanie internetu). Pozwany w systemie wierzyciela pierwotnego figurował pod numerem 1. (...). Na tej podstawie wierzyciel pierwotny wystawiał dokumenty finansowe. Pomimo precyzyjnie określonych warunków umowy i wskazania w dokumentach kwot oraz terminów płatności należności pozwany nie dokonał zapłaty.

W dniu 28 grudnia 2017 roku wierzyciel pierwotny dokonał przelewu przysługującej mu od pozwanego wierzytelności na rzecz (...) 1 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny z siedzibą w W.. Zbycie wierzytelności nastąpiło zgodnie z art. 509 kc. Pozwany został poinformował o cesji wierzytelności i jednocześnie wezwany do zapłaty należności głównej wraz z odsetkami.

Na dochodzoną kwotę 2.766,99 złotych składa się suma należności wynikających z dokumentów finansowych w wysokości 2.677,68 złotych oraz suma skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie naliczanych przez powoda od kwot wynikających z faktur oraz not obciążeniowych począwszy od dnia następnego po dniu cesji do dnia założenia niniejszego powództwa w wysokości 89,21 złotych.

Postanowieniem z dnia 9 lipca 2018 roku, wydanym w sprawie VI N-ce (...), Sąd Rejonowy L. stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym i przekazał sprawę do tutejszego Sądu.

Pozwany P. O., prawidłowo wezwany na termin rozprawy, nie stawił się, nie zajął stanowiska w sprawie i nie wniósł o przeprowadzenie rozprawy pod jego nieobecność.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 26 lipca 2009 roku pozwany P. O. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej – Zakład (...) z siedzibą w D. zawarł z poprzednikiem prawnym powoda umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych. Umowa została zawarta na czas oznaczony do dnia 28 lipca 2011 roku. Pozwany w kolejnych latach przedłużał przedmiotową umowę podpisując aneksy.

bezsporne, nadto dowód: umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych k. 17 - 18v, aneksy k. 19 – 23.

W dniu 28 grudnia 2017 roku powód (...) 1 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny z siedzibą w W. zawarł z (...) S.A. z siedzibą w W. umowę o przelew wierzytelności, na podstawie której nabył od zbywcy niesporne i wymagalne wierzytelności pieniężne wynikające z niezapłaconych należności głównych oraz odsetek za opóźnienie w związku ze świadczeniem usług telekomunikacyjnych, w tym również wierzytelność wobec pozwanego P. O.. Integralną część umowy stanowiły załączniki - elektroniczny i papierowy.

Wierzytelność wobec pozwanego obejmowała nieuregulowane opłaty abonamentowe i opłaty za połączenia, sms, mms i internet w wysokości 1.3511,13 złotych, karę umowną w wysokości 1.1116,08 złotych oraz noty odsetkowe w wysokości 246,78 złotych.

bezsporne, nadto dowód: umowa o przelewie wierzytelności k. 24 – 31, faktury k. 32 – 56, noty odsetkowe k. 57 – 62.

Powód sporządził przedsądowe wezwanie do zapłaty zawierające informacje o stanie zadłużenia na dzień 1 marca 2018 roku oraz oświadczenie zawierające zestawienie nieuregulowanych przez pozwanego płatności.

dowód: wezwanie do zapłaty k. 63 – 64, oświadczenie k. 65.

Sąd zważył co następuje:

Roszczenie powoda zasługuje jedynie na częściowe uwzględnienie, mimo że pozwany – P. O. - nie stawił się na termin rozprawy, nie wypowiedział co do twierdzeń podnoszonych przez powoda w uzasadnieniu pozwu, jak również nie wniósł o przeprowadzenie rozprawy pod jego nieobecność. Uzasadniało to zatem, stosownie do treści art. 339§2 kpc, uwzględnienie podstawy faktycznej powoda i w konsekwencji wydanie wyroku zaocznego. Podkreślić jednak należy, że wydanie wyroku zaocznego może nastąpić tylko wówczas, gdy Sąd rozpoznający sprawę, nie ma żadnych uzasadnionych wątpliwości co do prawdziwości twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie. Niezależnie bowiem od ustalenia podstawy faktycznej Sąd jest zawsze zobowiązany rozważyć, czy żądanie pozwu jest zasadne w świetle norm prawa materialnego. Negatywny natomiast wynik takiej analizy powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwa, gdyż w tym zakresie nie obowiązuje domniemanie z art. 339 § 2 kpc (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 1972 roku, III CRN 30/72, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 1973, III CRN 59/73). Przepis art. 339 § 2 k.p.c. ustanawia bowiem domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczących okoliczności faktycznych w wypadku bezczynności pozwanego, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Domniemanie to dotyczy wyłącznie strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego. Domniemanie to zastępuje jedynie postępowanie dowodowe. Podkreślić przy tym należy, że ten wyjątkowy przepis nie może być wykładany rozszerzająco (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 1972 r., III CRN 539/71, Legalis). Zatem sąd zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy w świetle przepisów obowiązującego prawa materialnego, twierdzenia powoda uzasadniają uwzględnienie żądań pozwu, w zakresie tym bowiem nie obowiązuje domniemanie z art. 339 § 2 k.p.c., negatywny zaś wynik takich rozważań powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 1972 r. III CRN 30/72, 31 marca 1999 r., I CKU 176/97, 06 czerwca 1997 r., I CKU 87/97, 15 marca 1996 r., I CRN 26/96, 15 września 1967 r., III CRN 175/67).

Treść przepisu art. 339 § 2 k.p.c. wskazuje, iż domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda nie obowiązuje, jeżeli budzą one uzasadnione wątpliwości lub zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Z brzmienia przepisu wynika, że chodzi tu o kwalifikowaną postać wątpliwości, a mianowicie muszą być one uzasadnione. Te uzasadnione wątpliwości mogą powstać np. gdy podane w pozwie okoliczności stają w sprzeczności z faktami powszechnie znanymi (art. 228 § 1 k.p.c.) lub faktami znanymi sądowi urzędowo (art. 228 § 2 k.p.c.) Uzasadnione wątpliwości mogą też powstać w wypadku, kiedy twierdzenia powoda zawarte w pozwie odnośnie do stanu faktycznego sprawy są ze sobą sprzeczne, nie zawierają pełnego stanu faktycznego pozwalającego na rozstrzygnięcie sprawy, wskazują na brak legitymacji procesowej powoda lub pozwanego itp. (por. komentarz do art. 339 k.p.c. pod redakcją Zieliński - system Legalis).

Dlatego też w przypadku, gdy Sąd poweźmie wątpliwości co do zgodności twierdzeń powoda z rzeczywistym stanem rzeczy, nie może wydać wyroku zaocznego, opierając się tylko na twierdzeniach powoda o okolicznościach faktycznych. Wówczas należy przeprowadzić postępowanie dowodowe w celu wyjaśnienia powstałych wątpliwości co do faktów bądź ustalenia, czy powód zmierza do obejścia prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 1972r. III CRN 30/72, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 1973r. III CRN 59/73, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 1999r. I CKU 176/97, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 1996r. I CRN 26/96).

Z powyższych przyczyn obowiązkiem strony powodowej jest dołączenie do pozwu dowodów, które umożliwią Sądowi weryfikację twierdzeń pozwu pod kątem spełnienia przesłanek z art. 339 kpc. Brak jakichkolwiek dokumentów powoduje, że przytoczone okoliczności budzą wątpliwości co skutkuje oddaleniem powództwa - nawet przy biernej postawie strony pozwanej - gdyż nie jest możliwym przyjęcie za prawdziwych twierdzeń pozwu. Tym bardziej, że z treści art. 3 k.p.c. wynika obowiązek stron i ich pełnomocników do przedstawiania dowodów istotnych w sprawie.

W toku niniejszego procesu strona powodowa powinna udowodnić zarówno zasadność, jak i wysokość określonej wierzytelności. Zgodnie bowiem z treścią art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi określone dla siebie skutki prawne, tym bardziej, że ciężar dowodu pozostaje w ścisłym związku z problematyką procesową dowodów i spełnia przy tym dwie zasadnicze funkcje. Po pierwsze dynamizuje postępowanie dowodowe w systemie obowiązywania zasady sporności (kontradiktoryjności) w procesie, po drugie określa wynik merytoryczny sporu (sprawy) w sytuacji krytycznej, gdy strona nie udowodni faktów istotnych dla rozstrzygnięcia

sprawy (por. K. Piasecki, Kodeks cywilny. Księga pierwsza. Część ogólna. Komentarz, Zakamycze, 2003 r.). Oznacza to zatem, że Sąd tylko wyjątkowo winien ingerować w przebieg postępowania dowodowego dopuszczając dowody z urzędu, które to uprawnienie wynika z treści przepisu art. 232 k.p.c. Ponadto, zgodnie z przyjętą linią orzecznictwa, obowiązek wskazania dowodów potrzebnych dla rozstrzygnięcia sprawy, obciąża przede wszystkim strony (por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 października 1996 r., III CKN 6/96, OSNC 1997/3/29), ponieważ Sąd został wyposażony jedynie w uprawnienie, a nie obowiązek, dopuszczenia dalszych jeszcze, nie wskazanych przez żadną ze stron, dowodów, kierując się przy tym własną oceną, czy zebrany w sprawie materiał jest - czy też nie jest - dostateczny do jej rozstrzygnięcia (art. 316 § 1 in principio k.p.c.). Dlatego też Sąd powinien korzystać z przewidzianego w art. 232 zd. 2 k.p.c. uprawnienia powściągliwie i z umiarem, pamiętając, że taka inicjatywa należy przede wszystkim do samych stron i że cały rozpoznawany spór jest ich sprawą, a nie sądu. Podkreślić również należy, że zasada kontradiktoryjności winna być całkowicie zachowana zwłaszcza wówczas, gdy strony korzystają z pomocy profesjonalnych pełnomocników.

W przedmiotowej sprawie powód wywodził swoje roszczenia z wierzytelności powstałej w związku z niewywiązaniem się przez pozwanego P. O. ze zobowiązania wynikającego z umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, ramowej zawartej z poprzednikiem prawnym powoda.

Na potwierdzenie zasadności i wysokości dochodzonego roszczenia powód przedłożył umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych, aneksy do umowy, umowę sprzedaży wierzytelności, wystawione i niezapłacone przez pozwanego faktury obejmujące opłatę za abonament i opłaty za połączenia, smsy, mmsy i internet oraz noty odsetkowe i notę księgową z tytułu kary umownej.

W przedmiotowej sprawie wątpliwości Sądu dotyczyły wyłącznie zasadności i wysokości dochodzonego roszczenia w zakresie kwot z tytułu not odsetkowych oraz kary umownej w wysokości 1.116,08 złotych.

Z przedłożonych bowiem wydruków zatytułowanych nota odsetkowa absolutnie nie wynika od jakich kwot zostały naliczone wskazane w nich sumy, a przede wszystkim jakiego rodzaju były to odsetki i w jakiej wysokości. Okoliczności powyższe nie wynikają również z uzasadnienia pozwu. W konsekwencji Sąd nie miał możliwości zweryfikowania roszczenia w tym zakresie.

Odnosząc się natomiast do kwoty kary umownej w wysokości 1.116,08 złotych, to również w tym zakresie Sąd nie miał możliwości zweryfikowania roszczenia powoda i to nie tylko w zakresie jego wysokości, ale także pod kątem tego czy dotyczy ono świadczenia o charakterze pieniężnym czy też niepieniężnym. Powód nie zaferował bowiem w tym zakresie żadnego materiału dowodowego, w szczególności w postaci regulaminu świadczenia usług telekomunikacyjnych przez (...) Sp. z o.o., mimo że z umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych z dnia 26 lipca 2009 roku wprost wynika, że powyższy regulamin określa, między innymi, zakres świadczonych usług telekomunikacyjnych ze wskazaniem elementów składających się na opłatę abonamentową, sposób i termin rozwiązania umowy, zakres odpowiedzialności z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy, wysokość odszkodowania oraz zasady i terminy jego wpłaty oraz sposób uzyskania informacji o aktualnym Cenniku oraz kosztach usług serwisowych.

Należy natomiast podkreślić, że zgodnie z treścią przepisu art. 353¹ k.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Cytowany przepis jednoznacznie określa granicę swobody umów wskazując, że ta jest ograniczona w szczególności przepisami ustawy. Takim przepisem ograniczającym swobodę umów jest, między innymi, przepis art. 483 § 1 k.c. Zgodnie z jego treścią, można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna). Cytowany przepis, z uwagi na zawartą w nim normę prawną, jest przepisem bezwzględnie obowiązującym (ius cogens). Wskazać przy tym należy, że jak wynika z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, które sąd orzekający w przedmiotowej sprawie w pełni podziela, przy ocenie charakteru zastrzeżonej

kary należy brać pod uwagę charakter prawny zobowiązań, które należą do essentialia negotii, a nie obowiązki pochodne (dodatkowe) – (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2000 roku, V CKN 171/00, Lex nr 52662).

W przedmiotowej sprawie pierwotny wierzyciel zobowiązał się do świadczenia na rzecz pozwanego określonych usług telekomunikacyjnych, natomiast pozwany zobowiązany był do uiszczania z tego tytułu opłat. Zatem, w ocenie Sądu, zobowiązanie pozwanego było od samego początku zobowiązaniem stricte pieniężnym, do którego nie może mieć zastosowania przepis o karze umownej.

W konsekwencji, dochodzenie od pozwanego kary umownej naliczanej z przyczyny niewykonania zobowiązania pieniężnego, należy uznać za niedopuszczalne zastrzeżenie umowne i jako takie – w świetle przepisu art. 58 k.c. – nieważne. Zgodnie bowiem z treścią art. 58 k.c., czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 2005 roku, V CK 90/05, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 1966 roku, III CR 45/66, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 28 lipca 2005 roku, I ACa 368/05).

Wobec powyższego roszczenie powoda zasługiwało na uwzględnienie jedynie w zakresie kwot wynikających z faktur obejmujących opłatę abonamentową i opłaty za połączenia, smsy, mmsy i internet, zaś w zakresie kary umownej oraz not odsetkowych z uwagi na brak zasadności podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na mocy art. 100 kpc, który stanowi, że w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczącej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny Sądu.

Wzajemne zniesienie kosztów jest usprawiedliwione nie tylko przy zbliżonym zakresie wygrania sprawy i zbliżonych kosztach poniesionych przez te strony, ale również, gdy proporcja wygranej do przegranej części jest odwrotnie proporcjonalna do wyłożonych kosztów przez każdą ze stron.

W przedmiotowej sprawie roszczenie powoda zostało uwzględnione w około połowie, dlatego też zasadnym było orzec jak w punkcie 3.

Zgodnie z treścią art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c. Sąd z urzędu nada wyrokowi przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli wyrok uwzględniający powództwo jest zaoczny.

Wobec powyższego Sąd postanowił w punkcie 4 wyroku zaocznego.